

NAUJASIS AMERIKOS IMIGRACIJOS ISTATYMAS

Gruodžio 24 d. įsigaliojo naujasis "Immigration and Naturalization Act", dar vadinamas jo autorių vardu "McCarran-Walter įstatymu", 180 dienų praėjus nuo dienos, birželio mėnesį, kada JAV Kongresas jį priėmė, nepaisydamas prezidento Trumano veto. Šis įstatymas yra pirmas pastanga Amerikos istorijoje kodifikuoti šalies imigracijos įstatymus. Jis prišilaiko prie senojo įstatymo, nors jame yra daug pakeitimų, kurie esti labai svarbūs.

Kiekvienam imigracijos įstatyme svarbiausi punktai yra: kiek imigrantų numatoma į metus įsileisti ir kas gali imigruoti? Šis rašinys plačiau šiuo karta atsakys į antrąjį klausimą.

Pagal naująjį įstatymą kiekvienas — nežiūrint jo rasės — noris imigruoti į Jungtines Valstybes privalo, kaip ir senajame įstatyme, sekti tą pačią procedūrą; jis paduoda vizai prašymą. Normalus, sveikas asmuo, nenusikaltęs kriminaliniais, moraliais ir politiniais turėtų gauti vizą.

Jei kartais aplikantas yra nesveikaujantis ar invalidas, kas pasunkintų jam pačiam užsiduoti duoną, jis privalo, paduodamas prašymą, įrodyti, kad jis yra pakankamai finansiškai pajėgus užsitikrinti savą ateitį Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Jis turi turėti pakankamai pinigų arba giminės bei pažįstami turi garantuoti, kad jie pasirūpins jo išlaikymu.

Padavus vizą, jam reikia laukti, Kiek laiko jis lauks, priklausau nuo to, ar jis bus priškirtas nekvoteinei ar normaliai imigracijai eigai.

1921 metais JAV Kongresas pirmą kartą nustatė skaičių imigrantų, kurie gali atvažiuoti. Kiekvienai šaliai, išskyrus Azijos kraštus, buvo nustatytos griežtos kvotos — tai reiškia, kiek iš kiekvienos šalies kiekvienais metais gali į Jungtines Amerikos Valstybes įvažiuoti.

Išimtis yra daroma nekvoteiniams imigrantams, kuriems nereikia laukti kvotos eigos numerio.

Nekvoteiniai imigrantai

Nekvoteiniams imigrantams nereikia laukti vizų numerio. Jie gali imigruoti, kad tik patenkina visus reikalavimus. Žemiau yra išvardinami asmenys, kuriems nekvoteinė pirmenybė buvo suteikiama pagal senąjį ir dabar pagal naująjį įstatymą:

1) Jungt. Amerikos Valstybių piliečių vaikai, bei vyras ar žmona. (Pagal senąjį įstatymą JAV-bių moterų piliečių vyrai turėjo teisę imigruoti į šį kraštą tik tada, jei jie buvo apsidėję prieš 1948 metus. (Šis priedėlis pagal naująjį įstatymą buvo panaikintas).

2) Dvasininkai (jų vaikai ir žmonos) kviečiami į parapijas šiame krašte. (Senajame įstatyme tokias pat teises turėjo ir profesoriai, kurios naujuoju įstatymu buvo panaikintos).

3) Imigruoti pirmenybes turi Kanados, Meksikos, Kubos, Haiti, Dominikonų Respublikos, Panamos Kanalo zonos ir visų kitų nepriklausomų Vidurio ir Pietų Amerikos valstybių kilmės asmenys, jų žmonos ir vaikai.

4) Svetimšaliai, buvę įsileisti pastoviam apsigyvenimui į Jungt. Valstybes, grįžta iš laikinio vizito užsienyje.

Naujasis įstatymas dar suteikia nekvoteinę pirmenybę šiem: Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybės tarnautojai ar garbingai atleisti jos buvę tarnautojai užsienyje, jų žmonos ir vaikai, jei jiems ši pirmenybė suteikti prašo jų buvę viršininkai.

Kvotos imigrantai

Visi kiti imigrantai turi lauk-

ti vizų. Daugeliui tai reiškia laukimą ištaisais dešimtmečiais — ypač tų tautų, kurių kvotos yra jau papildytos daugeliu metų.

Kvota nustatoma tik vienu būdu: kokiame krašte asmuo yra gimęs. Pilietybė ar tautybė čia nevaidina jokios reikšmės, tik šalis, kurioje jis gimė.

Tarp senojo ir naujojo įstatymo kvotos reikalai yra tik šis skirtumas:

1) Pagal naująjį įstatymą svetimšaliai, kurių vienas tėvų buvo aziatas, automatiškai pervedami į Azijų kvotą.

2) Iš senojo įstatymo yra pervesta taisyklė, kad kvotinio imigranto žmona ir vaikai gali būti užskaityti, jo vieno kvotos numeriu, siekiant neišdraskyti šeimos.

Kolonijų gyventojai, kurie anksčiau naudojo juos valdančios valstybės kvota, dabar galės sunaudoti nedaugiau kaip 100 kvotos numerių iš valdančiosios valstybės kvotos. Kiekviena kolonija turės savo atskirą šimtą kvotos numerių.

Pirmenybė

Pagal senąjį įstatymą kiekvienoje kvotoje imigrantai turėjo dvi pirmenybes. Naujasis įstatymas šių pirmenybių skaičių padidina.

Kiekvienos kvotos apie 50% yra rezervuojama asmenims (jų žmonoms ir vaikams), baigusiu aukštąjį mokslą, technikiniam specialistams ir tiems, kurių darbas, JAV-bių Generalinio Prokuroro manymu, būtų JAV-bėms labai naudingas tiek ekonominiu, tiek kultūrinio atžvilgiu. Kad imigrantas galėtų pasinaudoti šia pirmenybe, įstaiga ar asmenys norį atskirti minėtų kategorijų asmenį, turi paduoti prašymą Generaliniam Prokurorui.

Kiekvienos kvotos 30% yra rezervuojama Amerikos piliečių tėvams, kurie yra nejaunesni kaip 21 metų (šis priedėlis yra pervestas iš senojo įstatymo).

20% rezervuojama žmonoms arba vyrams svetimšalių, kurie teisėtai atvykę į šį kraštą pastoviam apsigyvenimui. Šia pirmenybe naudojami taip pat ir svetimšaliai vaikai. Ir šis priedėlis yra pervestas iš senojo įstatymo.

Jei kartais dar kas liktų po šių trijų grupių, kvotos dalis turi būti atiduodama Amerikos piliečių broliams, seserims ar vaikams, vyresniems kaip 21 metai amžiaus. Asmenims, netinkantiems nė prie vienos iš šių kategorijų, tenka naudotis nuo šių visų pirmenybių likusia kvotos dalimi.

—Common Council

Tik "Naujienos" skelbia tiesa apie Lietuvą, pasauk sviesų

AR KENČIATE

Dėl

Galvos Skausmo
Skilvio Sutrikimo
Nervingumo
Nevirškinimo
Dujų ir Išputimo
Sužadintų
Vidurių Užkietėjimo?

Paimkite Dr. Peter Gomozo šį vakarą — Pamatysite Kaip Žymiai Lengviau Pasijusite Rytoj

Nekentėkit daugiau be reikalo. Imkite laiko išbandyti Dr. Peter Gomozo. Daugiau negu liuosuojas — sužadinas skilvio funkciją tonikas ir išsivariantieji dujas vaistai — paruošti (ne iš vieno arba dviejų) iš 18-kos Gomozo žolių, šaknų ir augalų. Ypačinga Gomozo formulė padaro taip, kad tingios žarnos naujai pradeda veikti, padeda pašalinti užkemsamą suaudotą medžiagą, dujas atsirandančias dėl užkietėjimo ir išputimo — sudaro jausmą šilumos skilvyje. Pirkite Dr. Peter Gomozo savo kaimynystėje šiandien arba išsiųskite gauti mūsų specialų susipažinimui pasiūlymą.

IESKO DVIJŲ ŽMONIŲ LAVONŲ. — Geibėjimo darbininkai ieško dviejų vyrų, palaidotų susprogdinto daržovių urmo prekybos pastato Muncie, Ind., griūvėsiuose. Sprogimas įvyko užsidedus etyleno dujoms, kurios buvo naudojamos bananams nokinti.

IŠ BRAZILIJOS PADANGĖS

Sukaktuvės

Lietuvos Konsulas Sao Paulyje p. Aleksandras Polišaitis šiais metais spalio mėn. 29 d. minėjo savo 60 metų amžiaus ir 30 metų konsularinio darbo sukaktuves. Jis yra gimęs Panevėžio apskrityje. Vidurinius mokslus lankė Rygoje, o aukštusius Vladivostoke (Rusijoje); baigė Tolimųjų Rytų Valstybinį Universitetą. Pirmojo pasaulinio karo veteranas, Lietuvos kariuomenės pirmūnas, leistų Vladivostoke "Tolimųjų Rytų žinių" redaktorius bei visos eilės lietuvių organizacijų narys, rėmėjas arba už nuopelnus pakeltas į garbės narius. Konsularinę tarnybą pradėjo 1922 m., kuriu sėkmingai tęsia dar ir pastaruojų laikų. Jo pastangomis ne tik kad dar ir šiandien mes turime Lietuvos Konsulatą Sao Paulyje, bet 1943 metais pavyko dar įsteigti net ir atstovybę Rio de Janeiro mieste. Bendrai, daug jo dirbta, ilgas gyvenimo kelias, jubilatas nėra palaužtas gyvenimo kovos. Gerai atrodo, gyvas, ryžtingas bei nemano trauktis iš kovos lauko iki nebus pilnai atstatyta Lietuvos Nepriklausomybė. Tad linkime jam laimingų ir ilgiausių metų!

Sao Paulo lietuvių kolonija

Sao Paulyje veikia lietuvių parapijos choras ir keletas lietuvių organizacijų, kurios laike šių metų tikrai pasirodė savo veiklumu, suruošdamos, neskaitytą įvairaus pobūdžio minėjimų, kaip tai Vasario 16 d., Išeinių dienos, paskaitų ir panašiai, net po keletą vakarų su šokiais, koncertų ir net lietuvių liaudies meno parodą. Tuo būdu, reikia pripažinti, kad metai praleisti ne veltui. Tik galima, kad vietos lietuvių skautai ir jaunimo sąjunga "Vyčiai" susilpnino savo veiklą, o mūsų garbingoji ko-

Išsiųskite to "Specialaus Pasiūlymo" Kuponą — DABAR
□ Išėta yra \$1.00. Atsiųskite apmokėtu pašto paprastu 11 uncių butelį GOMOZO.
Pavardė _____
Adresas _____
Paštas _____
Dr. Peter Fahrney & Sons Co.
Dept. 670-52-1J
4541-45 N. Ravenswood Avenue,
Chicago 40, Illinois
256 Stanley St., Winnipeg, Man. Canada
pasiūlymą.

SPORTO KRONIKA

Sausio mėn. 31 ir vasario m. 1 d. Perkūno sportininkai viešės Clevelande ir ten sužais vienas krepšinio, dvejais stalo teniso ir dvejais tinklinio rungtynes. Kamuolio žaidimai įvyks šeštadienio, sausio 31 d., vakare, o stalo tenisas sekmadienį prieš pietus.

Vasario mėn. 7—8 d. Vyr. F. A. S. K-tas Chicagoje rengia dviejų dienų sportinės ideologijos ir fizinio lavinimo pasitobulinimo kursus. Kursams yra sudaryta plati ir įdomi programa. Norintieji juose dalyvauti turi ne vėliau kaip iki sausio mėn. 25 d. registruotis Vyr. FASK-te, adresu: Ed. Vengenskis, 6100 So. Peoria St., Chicago 21, Ill. Priklausantieji sporto klubams registruojasi per savo klubus bendru sąrašu. E.

žangą moksle bei gražius pasirodymus per mokyklų šventes, ruošiamus minėjimus ir kitas mokyklų iškilmes.

—Vytautas.

Skaitykite "N-nas"

10 ATSAKYMŲ, KODĖL APSIMOKA TAUPYTI STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1. Atsargos Fondas virš \$3,000,000. Turtas \$35,000,000.00. Namas, seifai ir visi įtaisymai priklauso STANDARD FEDERAL ir yra pilnai išmokėti.
2. Per 44 metus, net karo ir depresijos laikais, visiems buvo išmokėta pagal pareikalavimą.
3. Turi daugiau negu \$10,000,000.00 cash Government Bonds. Veteranų paskolų dalimi U. S. valdžios garantuotų virš \$13,000,000.00.
4. Viršminėti trys atsakymai tikrai rodo, kad STANDARD FEDERAL yra stipriausia finansinė įstaiga Amerikoje.
5. Dabar mokame aukštą dividendą. 1952 metais išmokėjome taupytojams beveik \$750,000.00 dividendų.
6. Saugiai viską tvarkome ir teisingai patarnaujame visuose departamentuose.
7. Visi direktoriai yra lietuviai.
8. Depresijos laikais tik STANDARD FEDERAL davė paskolas už nuosavybes.
9. Pasibaigus depresijai, STANDARD FEDERAL išmokėjo visiems taupytojams 2% ekstra dividendų. Visoje Amerikoje tatau padarė tik tai STANDARD FEDERAL.
10. Kiekvieno asmeninė sąskaita apdrausta iki \$10,000.00.

Jei pinigai padėti prieš 11-tą mėnesio dieną, tai dividendai užskaitomi nuo mėnesio pradžios.

JUSTIN MACKIEWICH,
President and Manager

Ištaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

Stipendijos lenkų studentams

Chicago Intercollegiate Council paskyrė stipendijų lenkų kilmės kolegijų studentams. Stipendijų dydis \$200.00. Norintieji jas gauti kviečiami kreiptis į tos įstaigos švietimo komiteto pirmininką.

NESUGAISK BRANGIAUSI DARBOLAIKIO DEL PEČIU GELOS

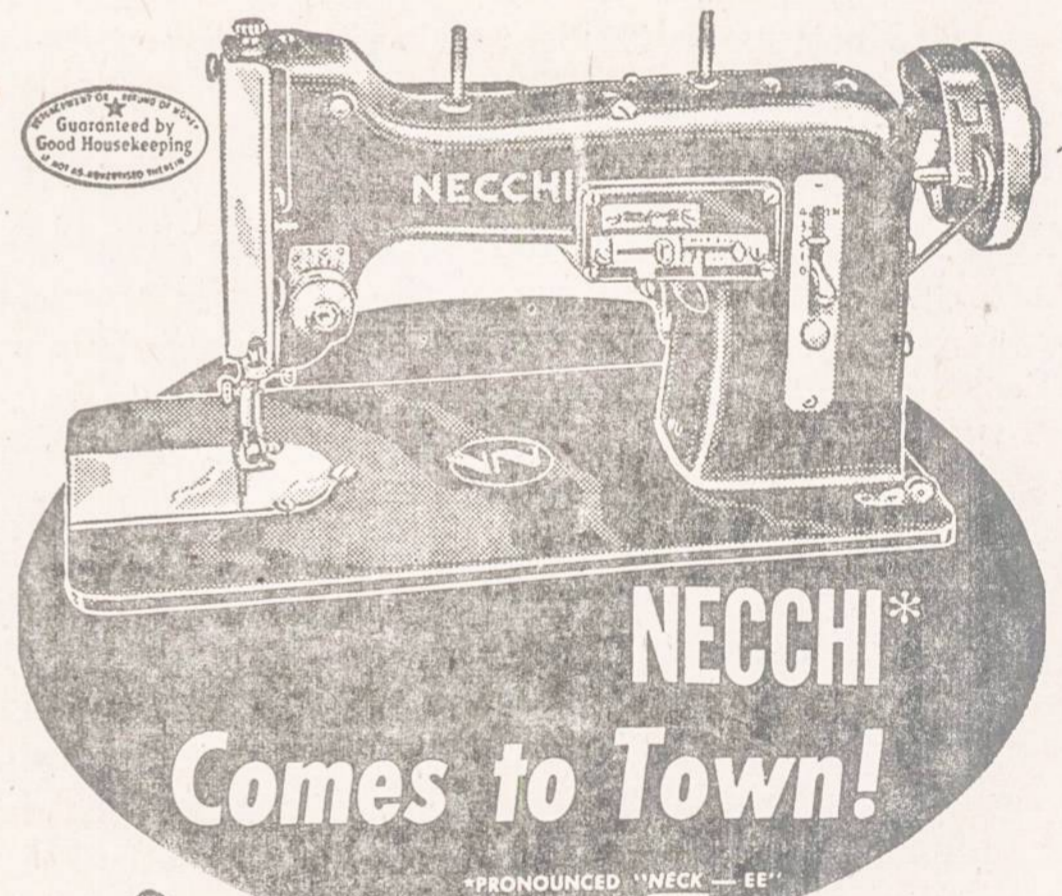
Greitai palepinkite Jūsų migros ramoni skausmą vartodami Johnson's Back Plaster — bevėsk taip kaip nešiodami šilumą paduskie. Plasteris atveda šildantį gaivinimą kraują į skausmą vietą, sustiprina pailausis raumėnų. Gaminama tikrai amerikiečių.

FLY 4 ENGINE Douglas Airlines
NORTH AMERICAN
NON-STOP
NEW YORK \$24
CALIFORNIA \$70
MIAMI \$39
Zem. Kaina—Ekonomija
4 myklos į min.—Greitis
4 Motorai—Pasitikėjimas
ANDOVER 3-5210
7 W. WASHINGTON
COR. STATE STREET
NORTH AMERICAN AIR COACH SYSTEMS, INC. • REP. NORTH AM. AIRLINES AND OTHER INDEPENDENT AIRLINES

Invest your
Christmas Money

in a

NECCHI

NECCHI
Comes to Town!

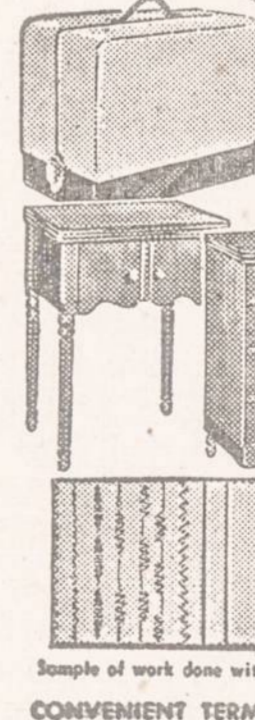
The finest in sewing machines IS HERE! Everything you've ever dreamed about is now combined into an easy to operate and inexpensive NECCHI Sewing Machine. No wonder the enthusiasm of women the country over has made this the most wanted machine. See it — try it — you're sure to buy it!

OUTSTANDING FEATURES OF THE NECCHI

- Without Extra Attachments:
- Makes All Size Buttonholes.
- Sews on 2 and 4 Hole Buttons.
- Forward and Reverse Straight and Zig-Zag Stitching.
- Does Darning, Embroidering, Monogramming.
- Guaranteed for a Lifetime.
- Parts interchangeable with Standard Make Machines.
- Internationally Known Over 40 Years.
- Precision-Built—Eliminates Expensive Repair Costs.
- Simple to Operate — Ball-Bearing Oilers.

TRY THE "MAGIC MINUTE" DEMONSTRATION

Sew for just 60 seconds on a NECCHI — and you'll never be content with an ordinary sewing machine again. We have made arrangements — for this week only — to have an expert demonstrator on hand to show you this wonderful machine.

Sample of work done without attachments

CONVENIENT TERMS ARRANGED

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st St.

HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Subscription Rates: \$9.00 per year in Canada \$9.00 per year outside of Chicago \$10.00 per year in Chicago 5 cents per copy

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje: Metams \$9.00 Pusei metų 5.00 Trims mėnesiams 2.50

Užsienio: Metams \$11.00 Pusei metų 5.50 Trims mėnesiams 3.00

Užsakymo kaina: Chicagoje paštu \$10.00 Metams \$10.00 Pusei metų \$5.50 Trims mėnesiams \$3.00

Biznis ir Valdžia

Nemalonus dalykas atsitiko prezidentui išrinktajam Eisenhoweriui.

Jisai prašė to paties tuoj, kai tik jisai bus prisaidintas, patvirtinti jo pateiktus asmenis įvairiems administracijos postams.

Vienas jų yra Charles E. Wilson, neseniai buvęs General Motors korporacijos prezidentas.

Jei Charles E. Wilson bus sekretorius, tai jis, kaip stambus korporacijos dalininkas, bus suinteresuotas tuo, kad kontraktas būtų kuo pelningiausias jo kompanijai.

Paprasti dorovės sumetimai sako, kad asmuo, pašauktas valdžios tarnybon, neprivalo būti statomas į tokia padėtį.

Stambūs finansinių interesų toje pačioje kompanijoje arba kitose firmose, su kuriomis valdžia daro biznį, turį kiti trys Eisenhowerio pasirinkti asmenys atsakingoms pareigoms gynybos departamente: Roger M. Kyes, buvęs General Motors viceprezidentas.

Be dėl Wilsono ir kitų trijų asmenų paskyrimo gynybos departamento viršininkais susidarė beveik nenugalimi keblumai. Senatoriai negali juos tvirtinti, atvirai lauzdami įstatymą.

O jei jie nesutiks savo akcijų parduoti, tai gen. Eisen-

howeriui beliks tik viena išeitis, norint išvengti susikirtimo su senatu ir beveik tikro pralaimėjimo, būtent: atšaukti jų paskyrimus ir pasiūlyti, jų vietoje, kitus asmenis.

Šiandien, inauguracijos išvakarėse, senato ginkluotųjų tarnybų komitetas ketino susirinkti dar kartą ir spresti, kas daryti su Eisenhowerio paskirtais asmenimis.

O vis dėlto keista, kad nė vienas iš artimųjų Eisenhowerio patarėjų neatėjo į galvą mintis anksčiau pasiteirauti, ar nėra kliūčių įstatymuose, skiriančių administraciją tuos žmones, kurie buvo rekomenduoti būsimam prezidentui.

Įstatymą, kurį mes aukščiau citavome, parodė senato komiteto nariams demokratas Byrd (iš Virginia), vienas iš tų pietinių demokratų, kurie rėmė gen. Eisenhowerį.

APŽVALGA

GYDYTOJAI "SABOTAŽNIKAI" PRAGOS BYLOJE

Sovietų valdžios apkaltinamas devynių "teroristų daktarų", kurių dauguma yra žydai, prēmima Pragos bylą prieš keituriolika buv. komunistų vadų.

Vyriausios kaltinamas Pragos byloje, Rudolf Slansky, buv. Čekoslovakijos komunistų partijos generalinis sekretorius.

Kaltinimo akte buvo pasakyta:

"Slansky palaikė artimus ryšius su Dr. Haskovec, kuris gydė Klementą Gottwaldą nuo 1945 iki 1951 metų ir sistematiškai pranešdavo apie Gottwaldą sveikatos stovį ir gaudavo iš Slansky naujų instrukcijų.

Slansky "prisipažino", kad tai tiesa, pareikšdamas: "Kaip Komunistų partijos priėmęs, aš rėmiau Dr. Haskovecą, asmeninį Prezidento gydytoją".

"Aš pasipiečiau nuo Prezidento, kad jisai turėjo reikalą su priešais ir kad Haskovec gydė Gottwaldą ne taip, kaip reikėjo gydyti, bet dirbo, norėdamas sutrumpinti jo gyvenimą".

byloje iš 14 teisiamųjų 11 buvo žydai, ir prokuroras visą laiką juos smėrkė, kaip agentus ir įrankius "buržuazinio sionizmo", kuris einąs ranka už rankos su Amerikos Wall-stryto imperialistais.

Devyni Maskvos daktarai, kuriuos dabar Sovietų Rusijos valdžia kaltina nužudžius armijos politinės administracijos viršininką Ščerbakovą ir Politbiuro narį Ždanovą.

Vienur ir kitur, kaip didžiausi žmonių priešai, yra piešiami žydai.

MASKVOS ORGANAS APĖ "KAPITALISTINIŲ APSUPIMĄ"

Beveik tuo pačiu laiku, kai Maskvos radijas pranešė apie "teroristų žydų daktarų" sąmokslą prieš sovietų armijos ir valdžios vadus.

Tai vis, esą, "kapitalistinio apsupimo" pasėkmės. Todėl partijos nariai privalo dieną ir naktį būti sargyboje, kad priešas nesugriautų Sovietų Sąjungos.

"Komunistas" sako, kad trisdešimtųjų metų viduryje buvo įskelti viešumon ir išnaikinti trockistai ir bucharinčiai, ir tuo būdu Sovietų Sąjunga apsi-

valė nuo "pankstosios košonės". Bet po antrojo pasaulinio karo atsirado panašūs vidaus priešai "Rajkų, Kostovų ir Slanskių" asmenyse.

(Laszlo Rajk buvo Vengrijos užsienio reikalų ministeris; Traicho Kostov buvo ministerio pirmininko pavaduotojas Bulgarijoje; Rudolf Slansky buvo premjero pavaduotojas Čekoslovakijoje.)

Maskvos žurnalas liepia partijos nariams budėti ir primena, kaip 1934 m. buvo Leningrade užmuštas Politbiuro narys Kirovas, artimas Stalino bendradarbis.

Idomu, kad "Komunisto" straipsnio autorius yra Leningrado srities komunistų partijos sekretorius F. Kozlov.

Savoime aišku, kiekvienoje kategorijoje yra daugiau ar mažiau ir tikrų stalininių fanatikų.

Kozlovas, toliau, bara dėl apsilėidimo propagandos skyriaus viršininkus, paminėdamas prof. Kornatovskį, kuris buvo sukętas skelbiant "antimarksines" idėjas partijos ruošiamose paskaitose.

Tai vis, esą, "kapitalistinio apsupimo" pasėkmės. Todėl partijos nariai privalo dieną ir naktį būti sargyboje, kad priešas nesugriautų Sovietų Sąjungos.

(Pravartu bus apie tai pasiskaityti ir pagalvoti raudonajam Vabalui-Prūseikai, kuris Naujų Metų išvakarėse rašė, kad Amerika gyvena "išgąsčio ir isterikos" atmosferoje.)

Matyti, jų būta kitokio būdo, jie tik vėliau tepasireikė kas esą. Minėtasai Kardelis kartą manė rašė: "Prisimenu Vilnių... O aš toks svyruoklis buvau. Nesubrendėlis. Taip vis dar negalėjau išsiaiškinti."

Kazys Binkis su mumis

Dar ir šiandien niekas neišgalvojo tokios mašinos, kuri galėtų skaityti kitų mintis. juo labiau tada niekas negalėjo žinoti, kas iš mūsų kuo tikėjosi būti ir ką vienas apie kitą galvojo.

RAUDONOJI ARMĖJA

Vertinant raudonosios armijos kadry laikymąsi sovietinės vadovybės atžvilgiu, reikia skirti įvairias karių ir karininkų kategorijas. Aktyvieji kariai ir karininkai, kurie dalyvavo perėitime kare, Kremliaus atžvilgiu yra gerokai negatyviai nusiteikę.

Tie aktyvieji karininkai, kuriems kare jau neteko dalyvauti, Sovietų vadovybės atžvilgiu yra gera dalimi neutraliai nusiteikę. Propagandos veikiamai, jie gal ir tiki, kad, "sunaikinusi imperialistinius priešus", gyvenimas kiek pagerės.

Trečiąją kategoriją sudaro Suverovo karo mokyklos auklėtiniai. Jie išauklėti visiškai uždaroje atmosferoje ir sovietinę propagandą laiko grynų pinigų.

Savoime aišku, kiekvienoje kategorijoje yra daugiau ar mažiau ir tikrų stalininių fanatikų. Ypatingą grupę sudaro politiniai karininkai, partijos ir komjaunimo pareigūnai.

Slaptosios "SMERS" tarybos nariai savo darbe susiduria tik su politiniais karininkais. Nuo visų kitų karininkų ir karių jie laikosi visai izoliuoti.

likusių karininkų grupę sudaro administraciniai ir sanitarijos karininkai, inžinieriai, technikai ir kt. Jie, apskritai, emus, sovietiniam režimui lojalūs, nes turi daugiausia privilegijų, o iš jų reikalaujama mažiausia auka.

Gi raudonosios armijos marse sudaro eiliniai ir puskarininkiai, kurių įsitikinimuose ir nuotaikose atsispindi vidutinio Sovietų Sąjungos piliečio įsitikinimai ir nuotaikos.

Santykiuose tarp karių ir karininkų Sovietų armijoje veikia labai griežta išorinė drausmė, bet vidinė — labai silpna.

Trečiąją kategoriją sudaro Suverovo karo mokyklos auklėtiniai. Jie išauklėti visiškai uždaroje atmosferoje ir sovietinę propagandą laiko grynų pinigų.

Savoime aišku, kiekvienoje kategorijoje yra daugiau ar mažiau ir tikrų stalininių fanatikų. Ypatingą grupę sudaro politiniai karininkai, partijos ir komjaunimo pareigūnai.

Slaptosios "SMERS" tarybos nariai savo darbe susiduria tik su politiniais karininkais. Nuo visų kitų karininkų ir karių jie laikosi visai izoliuoti.

J. VANAGAS

Ir mes kurstėme lietuviybės ugnelę Vilniuje

(Tęsinys)

Kaip matėme, Matulionis turėjo geriausias sąlygas tikriems santykiams su lenkais pažinti. Aš pats taip pat Vilniuje išgyvenau kelis metus, bet į Nerį lenkiukų nebuvau įmestas ir pylas iš jų nesu gavęs.

Kuopa oficialių santykių su kitų tautų moksleivių kuopomis neturėjo, bet atskiri jos nariai santykiavo su organizuotais kitų tautų moksleiviais pvz. lenkų socialistų; grupė, kuri leido rusų kalba simpatingą "Molodyje posevy" laikraštėlį (jo atsakomuoju redaktorium buvo Vilniuje populiarus žydų tautybės, liberalinių pažiūrų gydytojas Vigockis).

Atsimenu tik vieną kartą, rodos, 1913 m. kuopos vardu buvo pasveikinta lenkų socialistų moksleivių konferencija, kuriai pirmininkavo Njedzelkovskis, vėliau lenkų socialistų partijos pirmininkas.

Pasak Baubliauskį, tada technikos mokyklos mokinį, sveikinimo vertėją, konferencijai didelio išpūdžio padaręs pareiškimas, kad lietuvių tauta turi teisę į savaranką kultūrinį, ekonominį ir politinį gyvenimą ir kad lietuvių besimokantis jaunimas tuo idealu gyvena ir yra pasiryžęs jo visomis jėgomis siekti.

nieji lenkų politikai.

Mūsų veiklieji

Kiekvienoj organizacijoje našta neša dažniausiai ne taip didelis jos narių būrys, o kiti laikosi nuošaliai, tam darbu tik pritaria.

Keista, bet mes anuomet nematėme, ką savo tarpe turime. Kam iš mūsų tada galėjo ateiti į galvą mintis, kad mūsų tarpe yra būsiantis Nepriklausomybės kovų didvyris generolas K. Ladyga, tada malonus, judrus raudonskruostis bernelis, jokių visuomeninių veiklumu nepasirodęs.

Mūsų Antanukas (Žvironas) dar buvo per jaunas, kad tada būtume galėję numatyti jį būsiant žymų mokslininką — fiziką ir politiką.

O Jonas Kardelis, tada felčerų mokyklos mokinys, netoks jau jaunutis, kaip žuvęs tylyje mūsų susirinkimuose, nė rankos niekur neprikisė, bet jam atneštą "Aušrinę" mieliai skaitė. O, žiūrėk, kuo jis vėliau tapo?!

klauasyti.

Tylus kaip pelytė buvo ir J. Pronskus, taip pat geras laikraštininkas, feljetonistas, tik tą sąką užleides, ir šiandien dar negalys savo plunksnos suvaldyti ir todėl neretai tai viename, tai kitame laikrašty pasireiškęs esąs gyvas. Vėjai galvoj tebelakstė ir J. Petrėnui (P. Taruliu), vėliau aktyviai dalyvavusiam "Keturių Vėjų" sąjūdy (Neprikl. Lietuvoj K. Binkio vadovaujamas, dalies jaunųjų rašytojų sąjūdis, skelbęs futurizmo ir ekspresionizmo principus).

Matyti, jų būta kitokio būdo, jie tik vėliau tepasireikė kas esą. Minėtasai Kardelis kartą manė rašė: "Prisimenu Vilnių... O aš toks svyruoklis buvau. Nesubrendėlis. Taip vis dar negalėjau išsiaiškinti."

Dar ir šiandien niekas neišgalvojo tokios mašinos, kuri galėtų skaityti kitų mintis. juo labiau tada niekas negalėjo žinoti, kas iš mūsų kuo tikėjosi būti ir ką vienas apie kitą galvojo.

nėmis savybėmis. Jį Vilniuje pažinę pastebėjome, kad jis literatūriniais klausimais nusimano daugiau negu mes visi kartu, jau žinojome jį rašant eilėraščius ir neabejojome, kad jis turi tam talentą, bet kad mūsų Kazys bus vienas gabiausių mūsų poetų, vienas didžiausiųjų mūsų literatūros judinčių nesustingusių formoje, kad jis vadovaus net visam literatų sąjūdžiui — futuristų, kad jis vėliau rašys "Gėlės iš šieno", "Simtą pavasarių" ir kt., žodžiu, kad jis suvaidins didelį vaidmenį mūsų literatūros atnaujinime, pakils į mūsų Parnaso dausų pačias aukštybes... ne, tokių lakių minčių mūsų galvose tikrai negalėjo tada gimti.

Aš jau anksčiau minėjau, kad Kazys mūsų tarpe buvo labai veiklus. Atsimenu jį iš tų dienų kaip malonų, linksmaus būdo, draugišką, visų mėgiamą jaunuoį.

Mūsų vyresnieji globėjai

Senesniosios Vilniaus inteligentijos tarpe patarėjų ir globėjų mums netrūko. Aš jau minėjau M. Biržišką, St. Šilingą, Dr. St. Matulaitį, J. Elisoną, M. Šleževičių. Apie pastarąjį dar norėčiau pasakyti, kad jis buvo vyriausias mūsų patarėjas visais organizaciniais ir lavinimosi klausimais, jo duryms mums visuomet buvo atviros ir jis visuomet buvo pasiruošęs mums padėti.

(Bus daugiau)

SUSOVIETINTOJ LIETUVOJ VIEŠPATAUJA NKVD IR VILKAI...

Vilkų senovėje Lietuvoje būta nemažai. Senovės dokumentai rodo, kad, kada plito krašte platūs miškai ir tyvuliavo dideli vandenys ir raistai, vilkų gresmė buvo itin didelė. Baudžiavos laikais būta specialių miškų sargų — vartų ir net iš tų tamsių, baisių laikų paliko iki šių dienų vilkų gaudymo priemonių likučiai Lietuvos miškuose — vilkduobės ir gausiai naudojamų žmonių pavardžių — Vilkauskai, Vilčinskai, Vilkiniai ir vietovardžių vardai — Vilkenai, Vilkiškiai, Vilkaikiai ir pan.

Krašte naikinant miškus, sausinant raistus, buvo naikintos tinkamos vilkams veisimos vietos ir jų nuolatos darėsi mažiau. Jau caro laikais Lietuvoje vilkai pradėta ypatingai smarkiai naikinti. Tame naikinime padėjo ūkininkai, kurie užinteresuoti, kad vilkų būtyt kuo mažesniai, noriai ėjo į vilkų varymą, kai būdavo daromos vilkų medžioklės. Tais laikais vilkų paliko vien tik rytinėje Lietuvoje, ypatingai tose srityse, kurios šliejosi prie didelių girių — šlapių, plačių miškų (Rudnikų, Giria, Gudagiris, atseit, srityse aplink Valkininką, Varėną, Marcinkonis.

Aprašomais laikais Vakarų Europos kraštuose daug kur vilkai buvo išnykę (Sveicarija). Kitur, nors ir pasirodydavo, tai bent tik atkeliaujantieji iš Rusijos miškų, bet šiaip nesiveisė. Pavyzdžiui, Mozūrų srityje apylinkėse vilkai nesiveisė jau nuo 1850 metų.

Karai, marai ir badmečiai staiga pasižymėdavo ir vilkų atsiradimu. Esama dokumentų, kurie rodo, kad per švedmetį, Zolotarenkos gaujų Lietuvoje viešpatavimo laikais, Napoleono žygio metu vilkų iškartė pagausėdavo ir jie padarydavo ne tik galvijams-stotkams nuostolį, bet užpildavo ir sunaikindavo nemažai žušeitų, paliegiusių kareivių. Tad neberekalo vilkas pasidare karo, maro ir badmečio simboliu.

Po pirmojo didžiojo karo vilkų vėl priviso. Su jais ėmė energingai kovoti jauna Lietuvos krašto administracija. Ūkininkai, nuo vilkų labiausiai kenčiantį, daugiausia prisidėjo prie jų naikinimo, nes su noru ėjo vilkų ant medžiotojų vartyti. Prisidėjo čia, aišku, miškų kirtimas ir raistų sausinimas.

Vilkus naikinti galėjo visi, kas turėjo ginklą — šautuvą. Valdžios buvo paskirta speciali piniginė premija tiems, kas vilką nušauna arba jų jauniklius sunaikina. To pasekoje 1934 metais ilko užregistruota 112 vilkų, 1935 — 159, 1936 — 126,

1937 — 146, 1938 — 113. 1939 metais, kada Vilniaus krašto dalis buvo įjungta į Lietuvos teritoriją, vilkų suskaičiuota 248, nes Vilniaus krašte kaip tik buvo didžiausios girios (Rudnikų giria), kuriose buvo svarbiausios vilkų veisimosios sritys. Bet su vilkų pavojumi buvo ypatingai susirūpinta kovoti ir jų ėmė mažėti.

Vokiečių-bolševikų karas sudarė naują, sunkinančią padėtį. Miškuose priviso rusų paršiutininkų-partizanų ir daugelis Vilnijos miškų liko neprieinami beginkliai Lietuvos miškų administracijai. Prisidėjo administruoti dideli plotai į rytus, kur vilkų buvo apstu. Su rusų partizanais miškuose į vakarus ėmė stinkti ir vilkų gaujos. Buvusios nepriklausomos Lietuvos plote vilkų padaugėjo beveik pusantro karto, jų atsiradimo net arti 200, o bendrame administruojamame plote (Ašmenos, Svyrių, Vilniaus, Švenčionis ir Varėną). Ilgą laiką buvo tylia ir nebuvo žinoma, kas dėjos Lietuvoje už geležinės bolševikų uždangos. Tik 1952 metais Vilniaus rusų laikraščiai lietuvių kalba, pranešė, kad 1952 metais, iki gruodžio mėn. susovietintos Lietuvos teritorijoje buvo nušauta... 260 vilkų.

Visi, kam žinoma kokia yra sunki vilkų medžioklė, žino, kad iš esamo vilkų sastato sunkiai pavyksta sunaikinti vieną trečdalį (Nepriklausomos Lietuvos laikais energingai kovojant su vilkais, jų buvo kasmet nušauama vidutiniškai 36, tai yra apie vienas trečdalis). Iš to apskaičiavimo išeinant, Lietuvoje 1952 metais galėjo būti apie 800 vilkų. Tai yra bene keturis kartus daugiau negu prieš šį karą.

1951 metais pagal oficialią susovietintą statistiką Lenkijoje, kurios teritorija yra kelioilika kartų didesnė už šio laiko sovietų Lietuvą, buvo tik 500 vilkų. Jau prie tokio skaičiaus Liublino, Baltvydžių pietinės sritys miškai buvo vilkų išvalyti nuo stinų ir kitų smulkių žvėrių, nekaltant apie ūkininkams daromus nuostolius, jų gyvulių tarpe.

Ką bekalbėti apie Lietuvą, jei jos vien tik Vilniaus ir Šiaurės srityse (gubernijose) išainiginė premija tiems, kas vilką nušauna arba jų jauniklius sunaikina. To pasekoje 1934 metais ilko užregistruota 112 vilkų, 1935 — 159, 1936 — 126,

PABĖGO IŠ BELGIJOS. — Buves Amerikos armijos kareivis Elmer Padgett su savo duktėmis: Linda Lee, 4½ metų, ir Nelda Marie, 5½ metų (dešinė), laimingai pabėgo iš Belgijos Amerikon. Jis pasakoja, kad Belgijoje buves visu nemėgiamas. Jo žmona, su kuria jis susituokė karo metu, buvo iškėlusis vrieš jį skyrbybą bylą ir gavusi teismo isakymą atimti iš jo vaikus. Jam nieko nelikė, kaip tik pasiėmus vaikus bėgti iš savo "naujosios tėvynės" Belgijos.

ninkų gijoje — nušauta 37). Galima tvirtinti, kad Lietuvoje esama vilkų antplūdis — katastrofa, kurios nebūta nuo viduramžių laikų.

Kokios priežastys galėtų veikti ir skatinti tokį negirdėtą vilkų prasiplatinimą susovietintoje Lietuvoje? I tai galima būtų atsakyti:

1) Lietuvoje padaugėjo jaunuolių bei tankumynų, kurie skatina vilkų dauginimąsi. Galima prileisti, kad žymi dalis Rytų Lietuvos blogų žemių šiuo metu yra visai nedirbama.

2) Gyventojai neturi šautuvų ir teisės medžioti, o jei turi, tai tik nežymi, bolševikams nepavojinga gyventojų dalis.

3) Ūkininkai, iš kurių liko nusavinti ūkiai ir gyvuliai, neturi intereso uoliai dalyvauti vilkų medžioklėse-varymuose.

4) Bolševikų teroras ir savivaliavimas sukausto Lietuvos gyventojų iniciatyvą išvis energingai kovoti prieš šį didelį kraštui pavojų.

Kad po šio žiauraus ir naikinančio karo priviso daug vilkų, nėra ko stebėtis. Stebėtis tenka dėl to, kad toli po karo, Lietuvoje, bolševikai, kurie garsiai skelbė savo pergalėmis visose gyvenimo srityse, nesugebėjo ne tik sustabdyti šios ryškios negerovės — vilkų pavojaus,

bet, atrodo, sukūrė palankias sąlygas vilkams veistis. Ne vien esama vilkų kartu su bolševikų (autorius griežtai skiria caro rusų administracijos viešpatavimą ūkio srityje Lietuvoje nuo tokio bolševikų) pasiūtimėjimu padaugėjo. Vilkų padaugėjo bolševikų kontroliuojamoje Lenkijoje. Buvusiose vokiečių žemėse (Mozūrų srityje), kur vilkai prieš 100 nesiveisė, jau jie veisiasi ir puola gyventojų stotkus — kaimenes.

Kur žengia bolševikas, atropoja utėlė ir atšalina vilkas. Lietuvos pavergtame kaime viešpatauja šiuo metu NKVD, o Lietuvos gijoje — vilkas.

—R-Is

Gengsteriui uždaro duris

Čikag'etis Tony Accardo, Capone's gaujos gengsteris Nr. 1, darosi nepageidaujamas asmuo. Jis buvo išprėštas iš Los Angeles, Calif., su savo kompanijon Dr. Chesrow, kuris yra Oak Forest, Chicago's priemies-ėjų ligoninės viršininkas. Accardo rezidencija irgi yra Oak Forest.

Kai juodu nuvyko į Las Vegas, policijos vadas neleido jiems mieste apsigyventi, todėl jie tu-

NAUJASIS FRANCIJOS PREMIERAS. — Rene Mayer (socialistas) sudarė naująjį Prancūzijos ministerių kabinetą, kuris gavo parlamento pasitikėjimą.

rėjo apsisotiti už miesto ribų. Chicago's policijos vadas O'Connor sako, jog ir į Chicago'ą šių vyrų neįsileisias, jei jie atvyktų. Bet Chicago's policijos galia nesiekia Oak Forest, kur yra Accardo rezidencija.

"Naujienose" galima gauti šias knygas

IVAIRIOS KNYGOS

- Axel Munthe—San Michele knyga, I dalis, 328 pusl. Parduodama tik kartu su II-ja dalimi. \$2.50
- Axel Munthe—San Michele knyga, II dalis, 312 pusl. Parduodama ir atskirai. \$2.50
- Upton Sinclair — Raistas. Pagarbėjusi amerikiečių rašytojo apysaka apie lietuvių gyvenimą. 356 puslėpių. \$2.00
- Anicetas Simutis — Pasaulio Lietuvių Žinytas. Informacijų apie viso pasaulio lietuvius, jų organizacijas ir profesionalus bei bizidierius knyga. 368 puslapių. \$5.00
- P. Abelkis — Zemaičių Krikščias. Istorinis romanas. 422 psl. \$3.50
- Marius Katiliškis — Ūžuovėje. Apysakų romanas. 362 psl. \$3.50
- Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai. Romanas. I dalis. 172 psl. \$2.20
- Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai. Romanas. II dalis. 225 psl. \$2.60
- Nelė Mazalaitė — Mėnuo, vadinamas medaus. Romanas. 220 psl. \$2.50
- Liučas Dovydenas — Per Klausų ūj ūlytė. Apysaka. 176 psl. \$2.20
- Dr. J. Balys. Lietuvių Tautosakos skaitiniai. I-ji dalis. Išleido "Patria". \$3.00
- Jurgis Savickis. Raudoni batukai. 134 psl. \$1.50
- Landsbergis-Mekai — Lėtas. Antroji proza. Gabija, 1951 m. \$1.25
- Jonas Balys. Tautosakos Lobynas. I-II dalis. \$3.00
- A. Vilainis. Zemaičių Zemėje. Reportažas iš kelionių Lietuvoje. Chicago, 1952 m. 132 psl. \$1.50
- Jurgis Gilauda. Namai ant Smėlio. Chicago, 1952 m., 221 psl. \$2.00
- Juozas Grišmanauskas. Tolimieji Kvedratai. New York 1952 m., 192 psl. \$2.00
- Zvejo įdomūs pasakojimai iš bolševikų okupuotos Lietuvos.
- Andrius Mironas, 40 populiarių dainų, Slagarių tekstai, dainuoti su sokių orkestrais. Kaina 75c.
- Nelė Mazalaitė. Gintariniai. \$2.00
- M. Gudelis. Lietuvių gynė savo miškus. Įdomiai aprašytos kovos 1905 Suvalkijoje su caro valdžios paskirtais miškininkais. \$2.00
- Dr. K. Grinius. Atsiminimai ir mintys. Daug įdomios medžiagos iš d-ro K. Griniaus gyvenimo dar cėstinėje Lietuvoje. \$2.00
- A. Garmus. Nėmuo pakrantėmis. Atsiminimai iš senos carinės Lietuvos prie Nėmuo. Kaina \$1.25
- Juozas Švaistas. Paskutinį kartą tave klausiu. Romanas. Liūdo Vismanto laida. \$1.50
- P. Tulpė. Kalnų dyvasia. Freiburgas, 1946 m. 206 psl. \$1.50
- P. Tulpė. Tiltas sargas. P. Abelkio leidvika. 151 psl. \$1.50
- Arthur Koestler. Nulis ir begalybė. Romanas. Tuebingen, 1948, \$1.25
- A. Vaičiulaitis. Kur Baktizė. \$2.00
- A. Vaičiulaitis. Valentina. \$2.00
- A. Ialdis lietuviškai angliškos ir angliška lietuviškos žodynas. Minkštis aptaisais. \$12.00
- Tes pats vietais aptaisais. \$14.00
- Lietuvių Kalbos Vadovas. Tartis, rašyba, kirčiavimas, kalbos dalykai. žodynas. 1950 m. \$4.50
- Dr. P. Jonikas. Gimtojo žodžio baruose. Bendrinės kalbos patarimai ir paaiskinimai. Chicago, 1952 m. \$1.50
- Alg. Margeris. Čikagos šėšėliai. Žiaurios tikrovės vaizdai, 1952 m. 316 puslapių. \$3.00
- Alg. Margeris — Šliuptyniai. Amerikos lietuvių tautinio ir kultūrinio atgimimo laikų istorinis romanas. 652 psl., įrištas. \$3.00

Užsidirbkite Pinigų Namuose!
AUGINKITE CHINCHILLAS
Yra lengva išauklėti
VISI PIRKINIAI BESALYGINGAI GARANTUOTI I METAM.
Mažas imokėjimas — Du metai išimokėjimui — DYKAI globojimo instrukcijos. — DYKAI 24 puslapių knygtė reikalaujantiems.
Rašykite — telegrafuokite — telefonuokite
RICE RICHARDSON CHINCHILLA RANCH
626 W. Lemon Dept. L.
W. Arcadia, California DO 7-0215
Malonėkite suteikti man informacijų nusipirkimui. chinchillas

Vardas _____
Adresas _____
Miestas _____ Valst. _____

Lai Nauji Metai būna pilni malonaus gyvenimo su naujom ir patogiom namų reikmenim iš Progress Lietuvių Bendrovės Krautuvės!!
Šį mėnesį čia eina inventory ėmimo stako sumožinimo didis išpardavimas. Kainos numažintos nuo 25% iki 50% ant geriausiu baldų setų, kauru, pečių, tevizijos aparatų, radijų, refrigeratorių, ploviklių, vaikams rėkandų ir visu kitų namam reikmenų.
Lengvi išmokėjimai pritaikomi visiems. Lankykites visi čia.
ERDVIA ir PATOGIA SENIAUSIA LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖ
PROGRESS FURNITURE CO.
4181-83 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje

SIOMIS DIENOMIS ISSPAUSDINTAS
Juozo Švaisto
PETRAS ŠIRVOKAS
IDOMIAUSIOJI LIETUVIŠKŲ NUOTYKIŲ KNYGA
230 PUSLAPIŲ. KAINA \$2.75
Knygu pardavinėti gausia nuolaida. Užsakant paštu, reikia pridėti 10 centų pašto išlaidoms. Cekius ir Money Orderius atsikite tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

1953

Kiek sutaupysite šiais metais?
Dabar, pradėdant naujus metus, laikas užsibrėžti tikslią sutaupyti tam tikrą sumą. Apraustoje įstaigoje bus nesunku taupyti ir gauti gerus dividendus.
Taupykite asmeniškai arba per paštą
UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028

Valerdos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta. šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

EMERGENCY CALLS FOR IRON LUNGS ANSWERED BY MARCH OF DIMES

More lungs supplied in 1952 than in previous three years combined.

2,175 calls

803 calls 664 calls 638 calls

1949 1950 1951 1952

Most of the 2,700 Iron Lungs available during last year's record epidemic did double and triple duty as they served some 7,000 epidemic patients afflicted with breathing difficulties. The March of Dimes—which paid for getting 2,175 Iron Lungs to those who needed them in 1952—is spending equally large amounts on studies aimed at freeing more patients from the confinement of these self-same lungs.

LSDP literatūra
Lietuvos Socialdemokratų Programinės Gairės. 2-ji laida. LSDP užsienio delegatūros New York, N. Y. 1951 m. laida. 25c.
Dėl Laivos Lietuvos! LSDP užsienio organizacijos raštai, 1948, Stuttgartas. 25c.
Jaunasis Socialdemokratas. Išleista Lietuvos Socialdemokr. jaunimo 5 (8) No. 1948 m. XII m. 25c.
Leon Blum. Tavo kelias į Socializmą. Iš vokiečių kalbos vertė L. Garlauskaitė, 1948 m., Stuttgartas. 25c.
Karl Fautsky. Socialdemokratija ir Komunizmas. Su lietuviu dr. P. Ancevičius, Stuttgartas, 1949 m. 25c.
Domostratinis Socializmo pradai. Ievado žodį parašė V. K. Stuttgartas, 1949 m. 25c.
John Spargo. Socializmo Mintys. Plaukėtas laišku rašytų darbininkui Jonatanui Edvardui; Pittsburghe. Vertė A. Lal's. Chicago "Naujienu" bendrovės lešomis ir spauda, 1916 m. \$1.00
M. Chėsin. Profesinės Darbininkų Sąjungos, jų esmė, organizacija, veiktimas ir kovos priemonės. Vertė J. Pakal'ka.
O. Bauer. Bolševizmas ar Socialdemokratija? Versta iš vokiečių kalbos. Klaipėda, 1922 m. LSDP leidinys. 50c.

Visas čia išvardintas knygas galima pirkti asmeniškai "NAUJIENU" Administracijoje, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. arba, užsiskaityti paštu, prisidėdant money order arba čeki užsakomų knygų sumai pridėjus po 10 ct. už kiekvieną knygą persiuntimo išlaidoms. Money orderius arba čekius reikia siųsti šiuo adresu:

NAUJIENOS
1739 South Halsted Street Chicago 8, Illinois

Iš Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjogos veiklos

Nors Amerikoje yra nemaža lietuviškų draugijų, kurių tikslas jungti iš vienos apylinkės kilusius žmones, kaip Suvalkiečių, Zarasiškių, Biržėnų ir kt., bet Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga išsiskiria iš anųjų ir savo tikslais, ir savo pobūdžiu.

Iš praeities

Incitavya sujungti Vilniaus krašto lietuvius yra kilusi seniai, bet ji realizuota tik 1950 metų rudenį, kai lenkų kongresas (Kongresas Polonii) New York'e įteikdamas JTO sekretoriui Trygve Lie memorandumą, prie kurio pridėtame žemėlapyje Vilnius buvo prijungtas prie Lenkijos, sukėlė patriotiškai nusiteikusiuose vilniškiuose pasipiktinimo bangą. Aleksandro Dundulio, Val. Šimkaus ir kitų iniciatyva buvo sukviešti Chicagoje gyvenę Vilniaus krašto lietuviai ir jų susirinkimo metu buvo priimta griežta rezoliucija prieš lenkų kėslus į Lietuvos teritoriją. Tai ir buvo steigiamasis Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos susirinkimas.

Nuo to laiko V. K. L. Sąjunga nuveikė nemažą darbą, populiarindama lietuvių tarpe meilę amžinajai mūsų sostinei ir reaguodama į lenkų kėslus ją savintis. Chicagoje pavyzdžiui pasekė ir kitos didesnės lietuvių kolonijos JAV, pas save įsteigdamos panašaus pobūdžio sąjungas, kaip Detroitas, Clevelandas ir Bostonas.

Praėjusių metų gruodžio 13 d. įvykusiame V. K. L. Sąjungos Chicagoje skyriaus susirinkime buvo išrinkta ateinančiam periodui naujoji valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis šiaip: Aleksandras Dundulis — pirmininkas, Antanas Stankus — vice-pirmininkas, Gražina Sirutienė — sekretorius, J. Žygas — kasininkas ir Leok. Pačkauskienė bei Val. Šimkus — valdybos nariai. Revizijos komisija palikta senoji.

Paskaitos

Artimiausiu metu Chicagoje skyrius numato surengti paskaitų ciklą. Pirmoje eilėje numatoma pateikti Chicagoje visuomeninei studijai, kuri vaizdžiai apibūdintų buv. Nepriklausomos Lietuvos valstybės sunkumus santykiuose su savo didžiaisiais kaimynais — vokiečiais, lenkais ir rusais. Paskaitos tema "Trys ultimatai". Skaitys buvęs aukštasis ministerijos pareigūnas ir didelis savo srities žinovas. Ta proga numatoma pakviesti lietuvių menininkų, kurie atliks meninę programą.

"Vilnius tarp audrų"

Šalia parengimų V. K. L. Sąjunga rūpinasi platinimu naujai pasirodysiančios žurnalisto J. Cicėno knygos: "Vilnius tarp audrų". Knygos, kuri savo aktualumu įdomi ir brangi kiekvienam lietuviui, greitesniam išleidimui renkami vad. garbės prenumeratoriai. Iš anksto sumokėjus \$5, garbės nario pavadė bus įrašyta pačioje knygoje.

Kaip minėjau, šalia kitų tikslų, V. K. L. Sąjunga numato reaguoti į visus mūsų kaimynų pasikėsimus į Vilniaus kraštą. Jeigu tokių būtų, tai numatoma pasinaudoti Chicagoje ukrainiečių radijo valandėmis ir puolėjo kalba jam tinkamai atsakyti. Taip pat žadama per lietuvių radijo valandėms duoti informacijų ir literatūrinių vaizdėlių iš paskutiniųjų Vilniaus dešimtmečių.

Kasmet nuo savo gyvavimo pradžios vilniškiai rengia bendrą Naujųjų Metų sutikimą. Paskutinis sutikimas, kuris sutraukė gausų sąjungos narių ir simpatikų būrį, pasižymėjo įdomia naujiejį ir senieji metal bei patiektais turtingas poezijos montažas, kurį atliko vaikų teatro vaidintojai.

6—NAUJENOS. CHICAGO 8, ILL. —MONDAY, JANUARY 19, 1953

Renkama krašto valdyba

Šiuo metu renkama sąjungos krašto valdyba, kuri, jungdama visus JAV Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos skyrius, eis Centro Valdybos pareigas. Numatomas išrinkti taip pat garbės teismas.

Chicagoje skyriaus valdyba savo nariams netrukus išsiuntinės anketas, kuriomis norima patirti anoniminius narių pasisakymus dėl sąjungos veiklos pagyvinimo. A. Ašmeniškis

Fordo įmonių darbai 1953 m.

Henry Ford II, Ford Motor Company prezidentas, praėjusiems metams baigiantis padarė šitokį pareiškimą:

Fordo Motorų Kompanijos 1952 metų pasaka yra pasaka apie siekimą dviejų tikslų kartu — veikiant kliūtims ir reikalaujant esant skubėti.

Reikalavimai tautos stiprinančios savo gamybą ir reikalavimai ramaus patvarumo buvo statomi uždaviniai, pareikalavusieji visų mūsų organizacijos pastangų.

1952 metų pradžia buvo svarbi mums bent šiuo svarbiu požiūriu. Ji parodė, kad visuomenė plačiu mastu priima naujas Ford, Mercury ir Lincoln pasažierines mašinas ir taip pat Fordo sunkvežimius. Šitos pasažierinės mašinos ir sunkvežimiai buvo svarbios žinios automašinų pramonėje.

Gamyba tačiau tapo apkarpyta valdžios kontrolės ir streiko plieno pramonėje. Bet ir šioms kliūtims darba traukiant mes pagaminome daugiau kaip milijoną pasažierinių mašinų ir sunkvežimių ir 82,000 traktorių — pagaminome tiek, kiek Nacionalinė Gamybos Vadovybė (Authority) leido, nors to ir neužteko paklausai patenkinti.

Vertė mūsų pagamintų kėšų gynybai produktų, neskaitant pasažierinių mašinų ir sunkvežimių ginkluotiesiems jėgoms, buvo daugmaž 12 kartų didesnė negu metai pirmiau. Visa vertė užsakyti gynybos reikalams, kuriuos mes dabar turime, siekia daugiau kaip pusantro milijono dolerių.

Fordo pastangos, skirtos gynybos programos reikalams, teikia tokių išdavų: oro pajėgoms motorų gamyba ir pasirodymas gaminti Chicagoje J-57 sprausminius motorus; pabaigta statyti Fordo įmonė prie Wayne, Mich., dalis kurios bus varijama J-40 sprausminių motorų dalių gamybai; statoma laivynui priklausanti įmonė prie Romulus, Mich., kurią operuos Fordo kompanija; masinė gamyba 3,5 colių "bazooa" raketų; gamyba Pattono 48 tanko; gamyba 500 arklų jėgos GAA tankų motorų; paruošimas naujų ketvirtadalyto tonos apyvokai vežimų; gamyba sparnų B-47 bombonešniui, ir eksperimentai pagaminimui naujo automatinio ginklo.

Išpildydami gynybos reikalavimus, mes tuo pat metu stengėmės žiūrėti, kokie bus taikos reikalavimai ateity.

Fordo inžinieriai vis ieškojo geresnių priemonių geresniems produktams išvystyti, žinodami, kad neužilgo jie turės tyrinėjimų ir inžinierijos centrą, taip pat mokslines laboratorijas, kurių pramonėje jokios kitos neprelenks. Pradėtas prieš penkeris metus, šis projektas tebevykdomas.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Lietuvių Auditorijos šerinkulų metinis susirinkimas įvyks pirmą, sausio 19 d., Chicagoje Liet. Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 8:00 val. vakare. Kurie turite Chicago Lithuanian Community Center šerų, kviečiami atsilankyti į šį susirinkimą. Bus išduotas metinis raportas, taip pat bus rinkimas 3 direktorių, kurių laikas yra išsibaigęs. —A. Kaulakis, sekr.

Artistė smuikininkė

LULU RABEN — MICEVICIENĖ
Dalyvaus Sophie Barcus radijo jubiliejaus koncerte

Viena iš mūsų veikliausių ir mėgiamiausių menininkių yra artistė smuikininkė Lulu Raben-Micevičienė. Daugelį metų dalyvaudama lietuvių dailės veiklose solistė smuikininkė ir mokytoja, Lulu Micevičienė įgijo visų pagarbą. Jos dalyvavimas koncertuose arba radijo programose visuomet laukiamas.

A. J. Rudis lankėsi Pittsburghe

Sausio 11 dieną Pittsburghe, Pa., buvo suruoštas American Lithuanian Chamber of Commerce of Pittsburgh pirmininkui C. K. Pikiel pagerbtuvių banketas. Banketas įvyko Sheraton viešbutyje. Dalyvavo apie 300 asmenų. Garbės svečių tarpe buvo naujai išrinkto prezidento gen. Eisenhowerio brolis Earl D. Eisenhower, Pittsburgho miesto meras David L. Lawrence, teisėjas Hugh C. Boyle ir daug kitų žymių Pittsburgho politikos ir visuomenės veikėjų.

Iš Chicago į šį banketą buvo pakviestas Illinois Lietuvių Prekybos Rūmų pirmininkas Anthony J. Rudis. Per banketą pasakytoje kalboje Anthony J. Rudis išskėlė pirmųjų lietuvių atėivių įnašą kuriant Amerikos ekonominę gerovę. Lietuviams teko sunki našta tiesiant geležinkelius, kasant anglis, statant fabrikus, mėsos skerdyklas, plieno liejyklas. Šiandien lietuviai jau pradeda sėkmingai kurtis savarankiškoje versluose ir profesijose. Lietuvių kilmės piliečių spartesnis įsijungimas į Amerikos ūkį vyks daug sėkmingiau, jei mes būsime organizuoti ir veiksmingai sutartinai. Tam tikslui daug patarnauja lietuviški prekybos rūmai įvairiuose Amerikos miestuose. Pittsburgho American Lithuanian Chamber of Commerce yra viena seniausiųjų šios rūšies organizacijų, veikianti nuo 1930 metų. Baigdamas P. Rudis palinkėjo Pittsburgho lietuviams biznieriams ir jų pirmininkui C. K. Pikiel sėkmės jų veikloje.

Be P. Rudžio, iš Chicagoje bankete dalyvavo taip pat ir radijo programų vedėjas Paulius Saltimieras - Saliner. A. B.

ALLIES BER SERGA

Allies Ber, 6024 So. Sacramento Ave., serga Billings ligoninėje, 950 E. 59th St. Buvo padaryta pavojinga ir sunki operacija. Ligonis dar vis tebėra ligoninėje, sveikata iš lengvo gerėja.

Ponai Mike ir Allies Ber dauti.

"Naujienose" pasiskelbęs — visus biznyje nustelbia.

LIETUVIŲ TEATRAS

Bubulis ir Dundulis išvyksta gastrolių

Grįžęs iš Toronto, kur bus vaidinami "Naujieji žmonės", Lietuvių Teatras stato paskutinį kartą šį sezoną Chicagoje "Bubulį ir Dundulį" sausio 21 d. Marijos Aukštesniosios Mokyklos Theatre Kalifornijos ir 67-tos gatvių kampas. Po spektaklio ir vėl išvykstama gastroliams. Pirmosios gastroliės numatomos Clevelande, kur jau ruošiamasi "Bubulio ir Dundulio" spektakliui. A. a.

Laiškas plokštelė

Pirmą kartą man teko klausytis laiško, įkalbėto plokštelėje. Vietos jaunuolis karys, dabar Vokietijoje, Edward Rudis, 3419 So. Litanica, atsiuntė savo žmonai įkalbėtą laišką iš Vokietijos.

Tikrai praktiškas ir gražus dalykas. Balsas pažįstamas, aiškus ir daug pasakytas. Pradedama žodžiais: Aš užėjau, kur yra įrengta mašina, ir džiaugiuosi gavęs progą pats savo balsu jums visiems namiškiams palinkėti linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų... Mano brangioji Alice, pagrokit šią plokštelę mano tėvams ir dėdei p. Ukeliui ir visiems...

Toliau eina asmeniniai dalykai.

Jaunuolis Rudis, vedęs p-lę Alice Karalūtę pereitą rugpjūčio mėnesį, tuojau buvo iškviestas į karo tarnybą. VBA

gelį metų gyveno 18th kolonijoje, 652 W. 18th St., ir nuosavame name laikė taverną. Namų ir tavernos biznį vėliau pardavė. Dabar apsigyveno Marquette Parko kolonijoje, kur nori poilsio laiką praleisti.

Senas Petras

BALTRUS SIDISKIS
Gyveno 127 Davenport Ave., Detroit, Mich.

Mirė 1953 m. sausio 16 d., sulaukęs pusės amžiaus. Gimė Mariampolėje, Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 45 metus.

Paliko nuliūdę žmona Olga, duklė Genovaitė Gedraitienė, jos vyras Juozapas, jų dukterys: Genovaitė ir Alma ir giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas pašarvotas koplyčioje, 3975 Cass St., Detroit, Mich. Pirmadienį ar antradienį, sausio 19 ar 20 d. 1 val. po pietų bus lydimas iš koplyčios į vietines kapines.

Visi a. a. Baltraus Sidiskio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Žmona, Duklė, Žentas, Anūkės ir Giminės.

Laid. Direkt. William R. Hamilton, Detroit, Mich. tel. TEmple 1-2712.

ROZALIJA BERKELIENĖ
(PAGAL PIRMĄ VYRĄ NAUSEDIENĖ)
(PAGAL TĖVUS GAIDAUSKAITĖ)
gyveno Antioche, Illinois

Mirė 1953 m. sausio 15 dieną, 3:25 val. po pietų, sulaukusi 57 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Raseinių apskr., Ervilko parapijoje. Dangujų kame Amerikoje išgyveno 45 metus.

Paliko nuliūdę vyras Juozapas, 3 dukterys: Felicita Planchunas, žentas Albinas; Pranciška Romashka, žentas Nikola, ir Valerijus Nausėda; 2 sūnūs: Vincentas, marti Pranciška ir Stanislovas, marti Biruta; vienuolika anūkų, posūnis Stanislovas Berkelis ir jo žmona Apolonija; 2 broliai: Pranciškus ir Izidorius Narbutai ir jų šeimos; pusseserė Bukšniėnė ir jos šeima; daug kitų giminių, draugų ir pažįstamųjų.

Priklausė Šv. Cecilijos Draugijai. Kūnas pašarvotas šiandien, šeštadienį, 4 val. po pietų, 1850 No. Wood Street koplyčioje.

Antradienį, sausio 20 d., 9:00 val. ryto bus lydima iš koplyčios į Šv. Mykolo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Rozalijos Berkelienės giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą. Nuliūdę lieka:

Vyras, Dukterys, Sūnūs, Žentai, Posūnis, Anūakai, Broliai, Pusseserė ir Giminės. Laidotuvių direkt. Steponas Lachawicz. Tel. Virginia 7-6672.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 S. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINČIA
Gražiausias gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausias Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvių m. m. Papuošimams.
GELININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LIŪDĖSIO VALANDŲ Sūkite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
Republic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rašdami koplyčiai arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GROvehill 6-0142 • HEEmlock 4-2644 • TOWNhall 3-2109
KOPLYČIOS VIŠOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YArds 7-1741 ir Bishop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas Bishop 7-9719
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI Chicagoje Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ TURIME KOPLYČIAS VIŠOSE MIESTO DALYSE

GEORGE F. RUDMIN
3819 S. LITUANICA AVE. TEL YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3854 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ
2814 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
VIRginia 7-6672 PULLman 5-1270

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1008

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GARSINKITĖS "NAUJIEŅOSE"

